

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Az erdélyi törvényhatóságokhoz.

Azon rendelet folytán, mely a' „Közlöny“ hivatalos lap 85-d. számában, a' volt jobbágy és földesurak közt felmerülő urbéri kérdések elintézésére nézve f. é. april 21-kén 5194. sz. a. kiadatott, Erdélyt illetőleg, az ott létező urbéri viszonyok tekintetéből, ideiglenesen és a' jogtulajdonra lehető minden következtetés nélkül, addig is, míg a' törvényhozás eziránt határozottan 's részletesen intézkedhetnék, rendelem, a' mint következik:

1-ör: Oly birtoktól, melynek urbérisége legkisebb kétség alatt sincs, semminemű szolgálatok vagy fizetések és semmi czimen nem követeltethetnek.

2-ör: Ott, hol tisztán áll és kérdésbe sem vétetik, hogy a' birtok, vagy curialis, vagy azt az illetők világos szerződés mellett bizonyos feltételek mellett használják, a' szerződés föltételei, okvetetlen teljesítendők, az e' részben vonakodók mindazáltal erre nem önkényleg, hanem mindig rendes birói ítélettel kötelezendők.

3-ör: Ott, hol a' birtok urbéri vagy major-sági természetű, egyik vagy másik fél által kérdésbe vétetnék, senkit addig, míg a' törvényhozás minden fenforgó urbéri viszonyokra nézve kimerítőleg és határozottan intézkedhetnék, azon föld, rét vagy ház birtokából, melybe az illetőket az 1848-d. évi törvény találta, kimozdítani nem lehet; mindazáltal az illető hatóságok egy küldöttség által felelet terhe alatt rögtön intézkedni fognak az iránt, hogy az ily nemű birtoktól követelt és megtagadott szolgálatokra vagy tartozásokra nézve a' felek közt oly ideiglenes egyesség eszközöltessék, mely a' törvényhozásnak további rendelkezéseig, szorosán megtartandó szabályul és alkalmazásul szolgáljon. — Kelt Debreczenben, május 5 kén 1849.

Vukovics Sebő,
igazságügyi minister.

Az igazságügyi minister előterjesztésére a' kegyelmisék közbiráivá:

Hunkár Antal, veszprémi főispánt,
Báró Jósika Miklóst,
Jozipovich Antal, zágrábi főispánt, és
Palóczy László képviselőt nevezem ki,
Kossuth Lajos,
kormányzó.

Vukovics Sebő,
igazságügyi minister.

A' kerülhetetlen kiadásokkal túl terhelt álladalmi pénztár gabona és más termények bévásárlását nem bírván; különben is a' katonai élelmezések árverés útján vállalkozóknak nagy részt kiadatván: ezennel a' tulajdonosok fölszabadíttatnak az álladalom számára feltartott gabonáik 's más terményeik eladására.

Csány László.

Nem hivatalos rész.

B.-Szolnokból, május 6. Magyarhon függetlenségi nyilatkozata kibírdetésének önnepét ma ültük meg egyszerű de megható szertartással. — Reggel 8 órakor a' rom. catholicusok templomába haláadó imára gyűltünk össze, 's a' szokott szertartásos isteni szolgálat után helybeli cath. főpap Kánya Faustin röviden de igen érdekesen 's népszerűen beszéllé el az osztrák uralkodás alatt nemzetünknek leélt keserveit, — ezután a' függetlenségi nyilatkozat felolvastatott. Sz. U. g. e. h. esperes váltá fel a' derék főpapot a' szószerben, ki hasonlólag népszerűen oláh nyelven magyarázá meg annak tartalmát a' nagy számmal egybegyűlt oláhoknak és lelkészeknek.

A' ref. egyházban 11-ed fél órakor kezdődött az isteni tisztelet; M. L. lelkésznök szívhöz szóló, lelket rázó hangokon emelt imát a' mindenek urához függetlenségünk megtartásáért, 's könyörögven kormányzó elnökünk, a' nemzet jobbjai 's derék vezérünk hosszúság életéért, halát mondván fegyvereink szerencséjéért; a' függetlenségi acta, mely már szinte „mi atyánk“unká vált itt is, felolvastatott; végül egy polgári beszédben elmondá azon kétoldalu kötések történetét, mely által ha-

zánk az osztrákbáz hatalma 's a' kétféjü sas körmei közé jutott, elbeszélvén alkotmányos szabadságunk helyreállításáért indított törekvéseinket, a' Rákóczi zendülés történetét 'sat.; a' beszédek közben helybeli műkedvellőkből alakult társaság énekle vallásos és hazafias dalokat; jobbaink nevék említésekor megdördült ágyuink győzedelmes csatáinkat varázslák elő képzetünkben. Ezen 's ezt megelőző estve városunk ki volt világítva.

Az ünnepélyt minden tisztikarok, testületek 's a' helybeli nemzetőrség díszesíték megjelenésökkel. A' társalkodási egyesület teremében fényes polgári táncvigalom adatott honvédelmi célra, mely nem volt anynyira aristocraticus szellemű, mint más vigalmaink; minden osztályzati emberek voltak e' vigalomban.

Az idő kellemetlen volt, de ez nem zavarta örömeinket. Szóval a' legszebb ünnepnek örültünk, mely egyszerűbb volt mint a' hajdani ünnepek, midőn szolgálai alázattal kellett erőltetett örömmel tisztelkedni a' zsarnok hatalomnak önkénytelenül, de magasztos, mert az ügy, melynek örültünk, nem egyesek, hanem mindnyájunk közös ügye volt, 's ez a' szabadság diadala.

Felelős kormány alatt nem látjuk szükségesnek azt a' sok gyűlésezést. Mentől többször vagyunk együtt, annál inkább meggyőződünk róla, hogy, nálunk uralkodó még mindég a' táblabíró politika. 3-dik májusban képviselő választmányunk öszszegyűjtetett. — megjelent gr. H. S. bihari képviselő 's megyei birtokos, hogy éleszsze bennünk az alvó hazafi szellemet 's lelkesítsen. Egy beszédében elmondá forradalmunk történetét, említvén, hogy a' dynastiáról anynyi gazságot nem tett fel; elbeszélé olműczi és inbrucki eredménytelen utját, 's jelen forradalmunk történetét 's függetlenségünk történetét, 's mind e zekből az sült ki, hogy hamar állítsuk ki 's öltöztessük fel ujonczainkat.

Az erre megkivántató öszszeg kivétele felett oszoltak meg inkább a' vélemények, melyek inkább oda mentek ki, hogy jó lenne nem adózni. Némelyek csak a' volt kiváltságos osztályra, mások az álladalomra szeretnék volna róni az öltöztetési költséget. Végül a' sok beszéd 's néhány lelkesb felszólalások után határozatba ment, hogy 2,000 ujonczot a' megye fog felöltöztetni saját költségén, a' megkivántató öszszegnek az egyenlőség alapjani kivételére bizottmány neveztetett ki. Szóval, mi azzal kívánjuk megülni függetlenségünk ünnepét, hogy 2000 ujonczot rögtön kiállítva, felöltöztetve, küldjük rendeltetésök helyére.

A' falukon foly az öszszeírás; a' nép nem irtózik a' katonáskodástól, mint egykor. Még 40—50 éves emberek is egymásra iratják 's ifjabbnak mondják magokat. A' félrevezetett nép azt hiszi, hogy minden baj onnan keletkezett,

hogy nem akarta magát az öszszel öszszeíratozni, 's tartozásukat is leróva hiszik az által; jól is van dolga a' magyar katonának, mondja az oláh ficsor, hust eszik, pálinkát iszik a' magyar katona; kiáltván:

Sze treászke, sze treászke,
Tsine vre se katunyászke,
Pentru czárá ungurászke.

Ilyes ujonczdalokat hallottam már többeket.

A' képviselő választmány egy küldöttséget nevezett ki, mely kormányzó elnökhez Kossuthhoz hódoló tiszteletünk, a' nemzetgyűlésnek köszönetünk megvigye; a' két adrest, ha hely lesz, e' lapokban közlendjük.

Országgyűlés.

Május 5-én napi renden volt Halász Bódinak törvényjavaslata, a' kormányzó elnök és ministerek esküje iránt.

Ezen esküformát tegnap előlegesen közöltük.

Kazinczi G. ezen javaslathoz módosítványt adott be, mely a' kormányzónak a' majus 2-ik ülésben a' képviselőházhoz irt levelében álló saját szavaira volt építve. A' módosítvány ez: Én N.N. Magyarország kormányzó elnöke, esküszöm az élő istenre, hogy a' nemzet függetlenségi nyilatkozatát minden következményeiben fentartom, az országgyűlés határozatainak és rendeleteinek engedelmeskedem.

A' ház elfogadta.

Kovács L. még ezt akarta hozzá tenni és fogamatot szerzek. Ezen hozzászólás a' kormányzóra nézve nem fogadtatott el, de a' ministerek esküjéhez ez is hozzászólást rendeltetett.

Máj. 7-én. A' felsőházban a' képviselőház által megalapított kormányzói és ministeri esküforma elfogadtatott.

Buda ostroma. Mit mindig sejtettünk, végre valósulni fog. Az osztrák zsarnokság vérebe csakugyan nem fogják elhagyni ostrom nélkül Budavárát. Vérbe lángba borítják a' fővárost, hogy utolsó cseppjét is kiégessék onnan azon rokonérzésnek, melyet irántok imittamott talán titokban táplált egy-két elvetemült. Budát lövetik diadalmas seregeink, 's a' vár bástyáiról tüzes golyók repülnek Pest fényes épületeire. Érdekesnek látjuk az „Oppositio“ után közleni a' legközelebb elmúlt pár nap történetét.

„Pest, máj. 4. 11 órakor. A' Dunaparton tengernyi sokaságu nép hullámszik. Eljött az óra, midőn az áruló Habsburgok zsoldosai örökre ki fognak üzentni Budapest falai közül 's elárult hazánk, e' nyomoru sergektől vépképp megszabadul.

Győzelmes hadaink közelegnek immár Mátyás magas vára felé.

Zsámhek felől hallatszik az ágyu dörgése; a' Jánoshegyről háromszinü zászlóink lobognak kísértetve ezer meg ezer vitézektől az agg Buda felé. Csapatunk egy része Ó-Budát és a' vízi várost már megszállotta; a' bombatéren lobogóink vannak kitűzve, 's a' Dunapart hosszában huszárrok és uhlánok állanak.

12 fél óra. Kemény ágyudörgés riaszt föl bennünket az asztal mellől. Vagy nem riaszt föl, hiszen ez ismert, e' kedves hangok nem rémítenek minket, hiszen e' hangok a' magyar szabadság dörgő beszéde.

A' fő roham Ó-Budáról történik a' bécsikapu ellen; mindazáltal az ellenség több oldalról fog nyugtalaníttatni.

1 órakor. A' Dunaparton leirhatlan örömrivalgás hangzik; a' nép tömegestől tódul oda; a' Gellért hegyen mintegy 20 huszár jelenik meg; egyenesen a' csillagásztorony felé lovagolnak és kitűzik diadalmas zászlóikat. Kettő közülök nem sokára le a' Dunaparra jó egész a' hid közelébe, hol a' népség hozzájuk tódul, kérdezősködnek, 's vissza lovagolnak.

Mily epedve várják budai testvéreink a' megszabadulás óráját, megtetszik abból is, hogy seregeink közeledténél láttára több magán és középületeken kitűzetett a' tricolor, pedig a' vérszopók még a' várban tanyáznak.

3 fél órakor. Az ágyuzás, kis szünetekkel, folyton tart 's olykor maga az ég is bele mennydörög. Az ég elborult; a' nap felhőkbe takarta fényes arcját, hogy ne lássa ama népgyilkosok borzasztó tetteit.

Henci a' budai vár kétségbeesett parancsnoka, bélátva, hogy nincs többé menekvés ágyuztatni kezdi Pestet, honnan ő meg nem támadtatott, meg nem támadtathatott; löveti bombákkal, kartácsokkal, 's tüzes röpentyűkkel; 's lövetett a' Dunaparton sereglő néptömegre 24 fontosokkal és gránátokkal.

4 órakor. Több épület meg van már rongálva a' bombázástól. Azonban a' vérszopó még nem érte el főczélját; városunkra szort tüzes röpentyűi még eddig nem gyújtottak. Polgártársaink közül már többen részint megsebesültek részint lelőttek.

A' városi hatóság minden lehető rendelkezéseket megtett. Fecskendők, vízholdó szekerek készen állanak, 's a' tűzoltók talpon vannak.

Városunk nagy veszedelme dacára is, élénk vidoz. Az utcákon fel 's alá sétálnak: az ablakokból ékes nők néznek kifelé; csupán a' Dunaparra tilos a' menetel; ott örök állanak.

5 órakor. Éppen most látjuk, hogy vitéz seregeink a' szent Gellért hegyre ágyukat vontatnak. Most már a' vár minden oldalról lövetni fog.

Esti 6 órakor. Tüzes röpentyűink jobbak mint

az ellenségéi. A' várban már a' banképületéstöbb magán házak lángokba borultak.

Éjfélkor. Már 2 óra óta szorják városunkra tüzes gránátjaikat a' várbeliek. Sok épület meg van sértve.

Május 5-ik reggeli 2 órakor. A' budai várban a' burg egy részéről 's mint kivehetni több magán házakról borzasztó-füst és lángfelhő emelkedik. Henci ágyui elhallgattak; Pestet nem lövöldözteti. A' mieink elhalgattatták.

3 és egy fél órakor. Egy óra óta az ágyuzás mindkét részről megszűnt. (Közl.)

Külföldről a' P. Zeitung után a' következőket közöljük: — Bécs, april 29. Seregeink jelenleg a' német-osztrák tartományokba átmenő vonalokat oltalmazzák: a' Pozsonytól a' Fertőtávig nyuló vonalat, melynek Köpcsény a' középpontja. A' szárdiniávali alkudozás félbeszakadt.

April 30. A' szárdiniávali békealkudozás félbeszakadásáról, a' magyaroknak a' Dunán átkeleséről, — 's azon fergetegekről hírek, melyeknek ellenébe nézünk Németországban is, városunknak igen komoly színt adtak. Az oroszok bejövele még eddig nem történt meg; mint mondják május 6-ra van ígérve, Morva és Sziléziában 80,000 részlet kenyérnek kell számukra készen lenni. Azon osztrák tisztok, kik ezen hadtestekhez csatlakoznak, mondják már ki volnának jelelve 's Magyarországnak oly sok térképét veszik össze, megnyit csak lehet. Az oroszok saját vezéreik parancsolatai alatt maradnak.

— April 20-kán az angol követ Bécsből elutazott Londonba Palmerstonnal tanácskozni. — Ezen elutazás a' statuspapirokat lenyomta. — A' metalliques april 30-án 86 6/7 állott.

— Berlin. A' porosz király april 27-kén a' második kamarát feloszlatta, az elsőt pedig elhalasztotta. Hannoverben is ugyanezen időben feloszlattatott a' követkamara, és Dresdában is ahhoz áll közelebb. — Berlinben april 27. a' nép és katonaság közt a' kamara feloszlátása következtében véres összeütközések történtek. —

— Oroszországból a' „Közöny“ következő biztos kutforásból vett híreket közöl april végéről:

Moszkvauban nagy összeesküvés fődötetett fel, melyaligha az egész országban el nincs terjedve. Ez összeesküvés célja: a' Romanovok most uralkodó lináját megbuktatni 's a' Demitrovokét trónra emelni.

Az összeesküvés felfedezésekor három előkelő ó hitü orosz fogatott el 300,000 rubel assignatákkal.

Tizenhatan az összeesküdtek közül szerencsésen megmenekültek szökés által Moszkvauból.

Pétervárat hat academiái tanuló elfogatott;

Charkowban két tanár és öt tanuló.

A' kasani clubbeli orosz panszláv propaganda minden tervével együtt teljesen megbukott Kis-Oroszországban 's alarcza lerántatott. E' bukás következtében egy nagy fractio állott össze, mely önmagában saját clubbot képezí 's célja, a' jelenlegi orosz kormányforma megbuktatása. — Ennek és az ó orosz öszszeesküdtek (a' Romanow család ellenségei) együtt tartásának következtében Moszkau az ujoncz kiállítását megtagadta 's e' helyett a' nemzet-ország létrehozását követelte. A' czár, e' miatt felbosszankodván, feleletül adá, miszerint hű zsoldosaiból 100 ezeret 1000 darab ágyúval fog vizsketeges eszmék elűzésére küldeni, 's Moszkau utrommá lövetendi. Innét vannak tehát Oroszországban az új sereg mozgalmak.

Vegyes hírek.

— Sergeink Temesvár külvárosában tanyáznak 's a' várat békeríték. A' Temesvár elleni hadi működést gyámolítandók, az aradi hadtestből néhány osztály Temesvárra küldetett.

— Buda ostromát Görgei és Kuecsics személyesen vezetik.

— A' magyar sereg maj. 2-án már Győrben volt; az ellenség főhadiszállása pedig a' Lajtha melletti Bruckon.

— Az új ministerek erélyes rendeletekkel kezdék meg pályájokat. Gr. Batthyány ideiglenes kereskedési minister meghagyja a' megyefőnököknek, hogy minden élelmi szerek készleteit öszszeírják, 's gondoskodjanak a' földek bévettetéséről. A' kormány a' szükölködőknek magot kölcsönöz. Vukovics Sebő igazságügyminister a' rögtönítelő bíróságok székeit e' következő helyekre rendeli: Szabadka, Arad, Pest, Nagy-Várad, Sziget, Miskolcz, Komárom, Nyitra, Kolozsvár, N.-Szeben. A' cultus-minister a' hadorvosi tanfolyamot megindítja. Klapka Mészárosról átvette ideiglenesen a' hadügyministerséget.

— Perczel serege véresen ütközött meg Becskerek előtt a' ráczokkal 's azokat éjfélig üzte apr. 29-én.

— A' Szegedi Hirlap hiteles kntforrásból írja, hogy Perczel Becskereket april. 30-n bevette.

Charivari.

Egy kívül tricolor 's belől sárga-fekete köpeny igen jutányos áron eladó. Gazdaja midőn Bécsbe ment sietségében itthon feledte. Bővebb értesülést vehetni róla a' tulajdonos piacz-sori szállásán.

— Egy erdélyi híres régiség buvár, ki csak csupa régiség iránti szeretetből lett reactionarius

's Debreczenbe is csak a' Sz. István koronája vizsgálatáért kocszított újra egy nagy fölfedezéssel akar a' világ elébe lépni.

Ott hol a' Maros szöke hullámai folynak egyszerű oláh — vagy mit mondok román hölgy él.

O szép százszor szép ő, különben miként is vetette volna árva fejét egy rideg tudós arra, hogy érte historiai vizsgálatokat tegyen.

Hiteles oklevelek nyomán fölfedezte, hogy e' hölgy a' híres oláh fejedelem Gelu egyetlen egy törvényes maradéka.

Balászfalvát kivilágítják 's elhatározzák, hogy G.....en csak az egyik kastélyt dulják fel.

És a' hölgy előlépett és kezével kínálta meg.

És ő dobogó kebelével fogadta el, és már Saguna eljövendő vala, hogy a' demsusi templom romjai közt megeskesse.

De ő mindaddig halasztá, míg praefectussá ki nem nevezik.

És oh kegyetlen sors! megszólalnak Bem ágyui.

Rövid, de szomorú.

HIRDETMÉNY.

(2) Egy farészeiben meggyengült, de jó vasazatu és bőrözetű kocsis ELADÓ. Ajánlatik főleg az illető szakbeli mesteremberek figyelmébe. Látni és értekezni lehet iránta Kolozsvárt b. kiralyutczában a' 21. számú háznál. (3)

(2) Az álladalom részéről ezennel közhirre tétetik: hogy Szamosfalváról 2. sovány, fehérszarvu 6. — 8 éves ökor, és 1. két éves ökorborju — melyek ott felfogva több ideig tartattak — f. é. majus 1-én Kolozsvárra behajtottak, 's élelmezési gazdakezelő Csulak Dánielnél maga rendin megláthatók; a' lehető tulajdonosok követeléseikkel — ezen marhákat illetőleg — 8-ad nap alatti megjelenésre, az e' végre kirendelt bizottmányhoz utasittatnak; mely határidőn túl a' marhák köz árverés útján el fognak adatni. (3)

ELADÓ DOHÁNY.

(2) Külső középutczában a' 119 szám alatt a' legjobb ó magyar Dohány találatik, vágva és vágatlan: Ara jutányos. (3)

(2) Egy egész fedelű, féderes 's jó állapotban lévő utazó szekér, továbbá egy jó vasas béres szekér eladók. Bővebben értekezhetni b. középutczában a' 497. szám alatti háznál. (3)

VALERO. J. A.

ÉS FIAI

pesti nagy kereskedők és selyemkelme gyárosok ezenel kereskedői barátaiknak jelentik: hogy f. év Május 1-től fogva Debreczenben a' külső vásárban a' szokott helyen mindenféle kézmű árukkal szolgálni fognak.